ହଂସ ସଙ୍ଗୀତ

ରମାପଦ ଚୌଧୁରୀ ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କକ୍ଷରେ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ । ଆଉ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥିମାନେ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଆସିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ ଏବଂ ଠିକ୍ ସାତଟା ତିରିଶ ମିନିଟ୍‌ରେ ତାଙ୍କର ସହଧର୍ମିଣୀ ଉମା ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ବିବାହର ରୌପ୍ୟ ଜୟନ୍ତୀ ମହା ସମାରୋହରେ ପାଳିତ ହେବ ।

ରମାପଦ ଦର୍ପଣରେ ନିଜକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖୁଥିଲେ-ତାଙ୍କର ଚିବୁକର ବର୍ତ୍ତୁଳତା ତଥାପି ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦ୍ଧତ ଅଛି ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀରେ ଏକ ଚିରନ୍ତନ ନିଷେଧାଜ୍ଞାର ଇଙ୍ଗିତ ଅଛି ଯାହା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବେଶି କଥା କହିବାକୁ ପଡ଼େ ନାହିଁ । ସେ ଥରେ ମାତ୍ର ଅନେଇ ଦେଇ ପ୍ରତିପକ୍ଷକୁ ବୁଝେଇ ଦେଇପାରନ୍ତି ଯେ, ସେ ଏ ପ୍ରକାର ଆଚରଣରେ ବା କର୍ମପନ୍ଥାରେ ନିଜର ସମ୍ମତି ଦେଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ନାକର ଠିକ୍ ବାଁ ପଟକୁ ଗୋଟିଏ କଳାଦାଗ ମଳିନ ପଡ଼ିଆସିଥିଲେ ମଧ ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝାପଡ଼େ ଯେ ଏହା ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ବିଷାକ୍ତ ବ୍ରଣର କ୍ଷତ ଚିହ୍ନ । ସବୁଥର ଦର୍ପଣ ସାମ୍ନାରେ ବସିଲେ ରମାପଦଙ୍କର ହାତ ସେଇ ବ୍ରଣ ଦାଗଟା ପାଖକୁ ଆପେ ଆପେ ଚାଲିଯାଏ ।

ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ବାଥ୍‌ରୁମ୍‌ର ବ୍ୟବଧାନ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଉମାର ରହିବା ଘର । ସେ କ' ଣ କରୁଛି? ଉମା ବୋଧହୁଏ ଚିନ୍ତା କରୁଛି, ଆଜିର ଅକେଜନ୍ ପାଇଁ ହାଇ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିବ ନାଁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷଣଶୀଳତାର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟରେ ସଜେଇ ପିନ୍ଧିବ ପଚିଶ ବର୍ଷ ତଳର ସେଇ ଜରିକାମ କରା ବୁଟିଦାର୍ ଶାଢ଼ି ।

୧୯୪୪ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୧ ତାରିଖରେ ସେଇ ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିଥିଲା ଉମା ଓ ବିବାହ ଉତ୍ସବରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିବା ଜଣେ ବିଦେଶୀ ମହିଳା ବନ୍ଧୁ ଫଟୋ ନେଲାବେଳେ ମନ୍ତବ୍ୟ କରିଥିଲେ-ଭାରତବର୍ଷର ଏଇ ନବବଧୂ ବେଶର ପଟାନ୍ତର ପୃଥିବୀରେ ନାହିଁ- "ଦେ ଲୁକ୍ ସୋ ସୁଇଟ୍ ।" ଆଉ ସେଇ ସୁଇଟ୍ ଉମାକୁ କୋଳାଗ୍ରତ କରି ସେ ଦିନର ମଧରାତ୍ରିରେ ରମାପଦ କହିଥିଲେ – ଉମା, ତମ ଓଠର ରଙ୍ଗର ଏକମାତ୍ର ତୁଳନା ତମର ପାଦର ତଳିପା । ତୁମର ପାଦରେ ପଦ୍ମ ଫୁଟେ, ଯାହାର ମଧୁ ମୁଁ ଆହରଣ କରେ ତମ ଓଠରୁ ।

ଉମା ବିସ୍ମୟରେ ରମାପଦଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହି କହିଥିଲା, ତମକୁ ଏତେ ଦିନ ଧରି ଜାଣିଲେ ମଧ ଆଜି ମନେ ହେଉଚି ମୁଁ ଯେମିତି ତମକୁ ନୂଆ କରି ଆବିଷ୍କାର କରୁଛି... ତମେ ଏବେ ରୋମାଣ୍ଟିକ୍ ।

ରମାପଦଙ୍କର ଚିନ୍ତାଧାରାର ଖିଅ ଛିଣ୍ଡିଗଲା ।

ହଲ୍ ଘରେ ପପ୍ ସଙ୍ଗୀତର ଝଙ୍କାର କାନ୍ଥ ଠେଲି ଯେମିତି ଭିତରକୁ ପଶିଆସୁଛି । ଏଇଟା କୋ' ଗୀତର ସୁର?

"ଚନ୍ଦ୍ର ତମେ ଆସ ।

ମୋ ପାଖରେ ଶୋଇଥିବା ଶ୍ୱେତ ପରୀର ଆଖିରେ ନିଦର ମଦ ଢାଳି ଦେଇଯାଅ ।

ଚନ୍ଦ୍ର-ତୁମକୁ ଦୁହାଇ-ଚନ୍ଦ୍ର ତମେ ଆସ..."

ତାଙ୍କର ଅଜାଣତରେ ରମାପଦ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ କରି ଉଠିଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ସମୟ ହେଲା । ଉମା କ'ଣ କରୁଛି? ଉମା ବୋଧହୁଏ ତା'ର ବଡ଼ ଝିଅର ଡ୍ରେସିଂ ଟେବୁଲ୍‌ର ଲିପ୍‌ଷ୍ଟିକ୍‌ଟାକୁ ହାତରେ ଧରି ଚିନ୍ତା କରୁଛି, ଓଠରେ ଲିପ୍‌ଷ୍ଟିକ୍‌ର ଗାର ଦେଇ ଏକ ଉଜ୍ଜଳ ରଙ୍ଗ ଆସିବା ଉଚିତ୍ ହେବ କି ନାଁ? ଉମା କ'ଣ ତା'ର ଦୁଇଟା ଆୟତ ଆଖିର ଧାରରେ କଜ୍ଜଳର ଗାର ଟାଣିବ?

ଅତୀତ-ଦୂର ଅତୀତରେ ହଜେଇ ଦେଇ ଆସିଥିବା ଲୁଚକାଳି ଖେଳ କଥା ମନେପଡୁଚି ରମାପଦଙ୍କର । କେହି କାହାର ପ୍ରସାଧନ କକ୍ଷକୁ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ହଲ୍ ଘରେ ଉତ୍ସବ ପାଳନ ପାଇଁ ରମାପଦଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଓ ସନ୍ତାନମାନେ କି ଆୟୋଜନ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ମଧ୍ୟ ରମାପଦଙ୍କୁ ଅଜଣା । ରମାପଦ ଓ ଉମା ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ନିଜର ଘରେ ନିଜର ଖୁସି ମୁତାବକ ଆଜିର ଅକେଜନ୍ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ । ସେଇଠି ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ରମାପଦ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଚୀନ ନବବଧୂକୁ ଆଉ ଥରେ ଆବିଷ୍କାର କରିବେ ।

ଜଳତରଙ୍ଗ ପରି ଘଣ୍ଟାର ଏକ ଉଷ୍ଣ ମଧୁର ଶିଞ୍ଜନ ରମାପଦଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଆସ୍ତେ ଅଥଚ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କହିଗଲା ଯେ "ଠିକ୍ ସାତଟା ବାଜିଲା- ଭାବୁଚ ବସି କ'ଣ? ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।" ତରତରରେ ରମାପଦ ୱାର୍ଡରୋବ୍‌ଟାକୁ ଖୋଲିଦେଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ନେକ୍‌ଟାଇର ଏକ ଶୋ'କେସ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲା । ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆନୀତ ନେକ୍‌ଟାଇ ଏଇ ସମୁଦ୍ରର ମୁକ୍ତାଟିକୁ ଆହରଣ କରିବା ବେଳେ ରମାପଦଙ୍କର ମନରେ ଏକ ମିଶ୍ର ଅନୁଭୂତି ଆସେ । ପ୍ରତିଟି ନେକ୍‌ଟାଇ ପଛରେ ଏକ ଦୂରାନ୍ତର ଯାତ୍ରାର ସ୍ମୃତି ଜଡ଼ିତ । ରୂପଜୀବୀ ଗଳିର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଅଧୀର କାମୁକା ନାରୀମାନଙ୍କ ପରି ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ନେକ୍‌ଟାଇ ଝୁଲିଝୁଲି ରମାପଦଙ୍କ ହାତର ସ୍ପର୍ଶକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ।

ଆଜିର ନେକ୍‌ଟାଇ ବାଛିବା ରମାପଦଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏକ ଦୁରୂହ ପରୀକ୍ଷା । ନେକ୍‌ଟାଇ, ମନୁଷ୍ୟର ସମସ୍ତ ପରିଧାନ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ । କିନ୍ତୁ ସେଇ ସ୍ୱଚ୍ଛ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରମାପଦଙ୍କୁ ନିଜର ରୁଚି-ଉମାର ପସନ୍ଦ ଓ ଆଜିର ଉତ୍ସବର ଦାବି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ହବ ।

କିନ୍ତୁ ଏ କ'ଣ? ରମାପଦଙ୍କର ହାତଟା ଯେଉଁ ନେକ୍‌ଟାଇଟା ପାଖରେ ଅଟକି ଗଲା ସେଥିରେ ରମାପଦଙ୍କର ମନେ ହେଲା ଯେପରି ତାଙ୍କର ବଂଲୋଟା ଏକ ଭୂମିକମ୍ପର ଆଘାତରେ ଦୋଳାୟିତ ହେଉଛି । ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡକୁ ଯେପରି ଝଲକାଏ ରକ୍ତ ଉଠି ଆସିଲା । ଏକ ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ରମାପଦ ଛଟପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଯେମିତି କେହି ଗୋଟାଏ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ତାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ବହୁ ପୁରାତନ କ୍ଷତକୁ ବାରମ୍ବାର କୋରେଇ ପକଉଚି । ଏଇ ନେକ୍‌ଟାଇଟା ହୁଏତ ତାଙ୍କର ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନ ଥିଲା ।

ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ତଳେ ରମାପଦ ଯେତେବେଳେ ସରକାରୀ କାମରେ ନାଇଜେରିଆରେ ଦେଢ଼ବର୍ଷ ରହି ଭାରତବର୍ଷକୁ ଫେରିଲେ, ସେତେବେଳେ ସାନ୍ତାକ୍ରୁଜ୍ ବିମାନଘାଟିରେ ତାଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ଆଣିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ମହେଶ ଓ ଉମା ଏବଂ ମହେଶର ଏଇ ନେକ୍‌ଟାଇଟାକୁ ଦେଖି ତାରିଫ୍ କରି ରମାପଦ କହିଥିଲେ, "ଅଦ୍‌ଭୁତ ହେଇଛି ତୋ'ର ଏଇ ନେକ୍‌ଟାଇଟା- ତୋର ରୁଚିକୁ ମୁଁ କିପରି ବଧେଇ ଦେବି ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ।" ମହେଶ ଆତ୍ମତୃପ୍ତିରେ ସାମାନ୍ୟ ଲାଜେଇ ଯାଇଥିଲା । ମହେଶ ସେତେବେଳେ ଉମାକୁ ଚାହିଁଥିଲା କି ନାହିଁ ରମାପଦଙ୍କର ଖିଆଲ୍ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ରମାପଦ ସେଇ ନେକ୍‌ଟାଇ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ବିଲ୍ ପାଇଥିଲେ କଲିକତାର ଏକ ବିଖ୍ୟାତ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟୋର୍‌ରୁ । ବିଲ୍‌ଟା ଆସିଚି ଉମା ନାଁରେ । ଏଇ ସୁନ୍ଦର ଅଦ୍‌ଭୁତ ରୁଚିସମ୍ପନ୍ନ ନେକ୍‌ଟାଇଟାର ଜନ୍ମବୃତ୍ତାନ୍ତ ଜାଣିବାରେ ରମାପଦଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇନଥିଲା । ଉମା ବୋଧହୁଏ ସେତେବେଳେ ସହଜ ଭଙ୍ଗୀରେ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ଗୀତ ଗାଇ ବାଥ୍‌ରୁମ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସୁଥିଲା । ରମାପଦ ପଚାରିଥିଲେ, ତମେ କଲିକତା ଯାଇଥିଲ? ଉମାର ଗୀତ ତା'ର ଓଠରେ ଅଧା ରହି ଯାଇଥିଲା ।

ସ୍ୱଳ୍ପାବୃତ ଉମା ଥମକି ଠିଆ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍ ସିନେମାର ଫ୍ରିଜ୍ ପରି । କିନ୍ତୁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତକପାଇଁ । ତା' ପରେ ଉମା ଏକ ବିପନ୍ନ ନାରୀର ଆତ୍ମରକ୍ଷାର କୌଶଳରେ ଚଞ୍ଚଳ ହେଇ ଉଠିଥିଲା... ହଁ ଯାଇଥିଲି-ତମେ ତ ଜାଣ-ମୁଁ ଲେଖିଥିଲି ଲାଷ୍ଟ ଚିଠିରେ । ଓଃ! ତମେ ବୋଧେ ସେ ଚିଠିଟା ପାଇନାହଁ ।

ରମାପଦ ନିଶ୍ଚଳ ଭାବରେ ବସି ଚୁରୁଟ୍ ଟାଣୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅସ୍ଥିର, ଅସହିଷ୍ଣୁ, ଗ୍ଲାନିଚଞ୍ଚଳ ଉମା ତରତରରେ କହି ଚାଲିଥାଏ-

"ସେଠି ଅକସ୍ମାତ୍ ମହେଶ ସାଙ୍ଗେ ଦେଖାହେଲା- ଓଃ! ତମେ ତ ଦେଖିଚ ସେଇ ଯେଉଁ ନେକ୍‌ଟାଇଟା- ସେଇଟି ମହେଶ କିଣିଥିଲା, ଆଉ କହିଥିଲା ମୋ ବିଲ୍ ସହିତ ଏକାଠି ବିଲ୍ କରିଦେବାକୁ, ସେ' ଟା ବୋଧହୁଏ ବିଲ୍‌ରେ ଥିବ? ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।"

ରମାପଦ କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ଉମାକୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତାକୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇ କହିଥିଲେ... ଆଜିକାଲି ଚିଠିଗୁଡ଼ା ଅନେକ ହଜୁଛି । ଏନି ୱେ, ମୁଁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଚି ଟାଇ-ଟା ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ହେଇଛି ।

ଉମା ଆଉ କିଛି ଜବାବ୍ ଦେଇନାହିଁ । କେବଳ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭଙ୍ଗୀରେ ବେକଟାକୁ ବୁଲେଇ ନେଲାବେଳେ ତା' ର କେଶର ଲଘୁ ବନ୍ଧନ ଖସିଯାଇ ଅର୍ଦ୍ଧଉନ୍ମୁକ୍ତ ପୃଷ୍ଠ ଦେଶକୁ ଆବୃତ କରି ଦେଇଥିଲା । ତା' ର କିଛିଦିନ ପରେ ଠିକ୍ ଜର୍ମାନୀ ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ସହିତ ମହେଶ ଟାଇଟାକୁ ରମାପଦଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠେଇ ଦେଇଥିଲେ- "ତତେ ଟାଇଟା ଭଲ ଲାଗିଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ପଠେଇ ଦେଲି" - କେବେ ମୁଁ ଜର୍ମାନୀରୁ ଫେରିବି ବା' କେବେ ଦେଖା ହବ ସେ କଥା ଅନୁମାନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

କିନ୍ତୁ ସେଦିନର ଏଇ କ୍ଷୁଦ୍ର ଘଟଣାରେ ରମାପଦଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହର ଯେଉଁ କୀଟ କାଟିଥିଲା, ତାହା ଗତ ବାଇଶି ବର୍ଷ ଧରି କ୍ରମାଗତ ରମାପଦ ଓ ଉମା ଦେବୀଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସର ସ୍ତମ୍ଭକୁ କ୍ଷୀଣରୁ କ୍ଷୀଣତର କରି ଆସିଛି । ରମାପଦ କୁଶଳୀ ଅଭିନେତା, ତେଣୁ ସେ ସହରରୁ ଦୂରକୁ ଗଲେ ଚିଠି ଲେଖନ୍ତି, "ଉମା ଡାର୍ଲିଂ- ମୁଁ ସୁଇଜର୍‌ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ପରି ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଟୁରିଷ୍ଟ ଆକର୍ଷଣ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ତମର ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ମୋର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରୁ ବି ଦିନେ ବାତିଲ୍ କରି ଦେଇ ଖୁବ୍‌ଶୀଘ୍ର ଫେରିଯାଉଛି ତମ ସହିତ ମିଳିତ ହେବା ପାଇଁ । ମୋର ଗଭୀର ଚୁମ୍ବନ ଗ୍ରହଣ କରିବ ।" କୌଣସି ପାର୍ଟିକୁ ଗଲାବେଳେ ଉମାଦେବୀଙ୍କୁ ପରୀ ପରି ସଜାନ୍ତି ଆଉ ଫେରିଲା ବେଳେ କୁହନ୍ତି, "ତମେ ଜାଣ ଉମା, ଆଜିର ପାର୍ଟିରେ ତମେ ଥିଲ ମକ୍ଷିରାଣୀ-ସିମ୍ପ୍ଲି ଗ୍ରେସ୍‌ଫୁଲ୍ ।" ସକାଳେ ବ୍ରେକ୍‌ଫାଷ୍ଟ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି- ଉମା ଯେପରି ଭାବରେ ମତେ ଖୁଆଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଚି, ସେଥିରେ ମତେ ଖୁବ୍‌ଶୀଘ୍ର ଡାଏଟିଂ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉମା ମଧ୍ୟ ନାଚର ପାର୍ଟନର୍ ପରି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଚଳାନ୍ତି । ନାଁ ଡିଅର୍-ତମେ ଅନେକ ଝଡ଼ି ଗଲଣି-ଯାହା ଖାଚେଣି ନାଁ । ପ୍ରାୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଇ ଆସିଲାବେଳେ ପ୍ରତିଦିନ ଦେଖାଯାଏ ଲନ୍‌ରେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଚଉକି ମୁହାଁମୁହିଁ ପଡ଼ିଚି- ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଚା' କଫିର ସମ୍ଭାର ଆଉ ରମାପଦଙ୍କର ବାହୁଲଗ୍ନା ହେଇ ବୁଲୁଛନ୍ତି ଉମାଦେବୀ । ସେମାନଙ୍କର ଡିନର୍ ଖିଆ ହୁଏ ପ୍ରାୟ ଘ୭.୩୦ ମିନିଟ୍‌ରେ ଏବଂ ତା' ପରେ ପରେ ଘରର ବବୁର୍ଚି, ଖାନ୍‌ସମା ଆଉ ଡ୍ରାଇଭର୍ ବିଦାୟ ନିଅନ୍ତି । ରମାପଦ ତାଙ୍କର ଶୋଇବା ଘରକୁ ଯାଇ ଗିଲାସରେ ହୁଇସ୍କି ଢାଳନ୍ତି- ଚୁରୁଟ୍ ଲଗାନ୍ତି, ଆଉ କୌଣସି ଏକ ମାଗାଜିନ୍‌ର ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟାନ୍ତି- ଆଉ ଉମାଦେବୀ ନାଇଟ ଗାଉନ୍‌ରେ ତାଙ୍କର ଦେହ ଆବୃତ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବେଡ୍ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ସ୍ଲିପିଂ ପିଲ୍‌ର ବୋତଲରୁ ଦୁଇଟା ବଟିକା ଗଳାଧଃକରଣ କରନ୍ତି । ରାତ୍ରି ଶୟନ ପୂର୍ବରୁ ଏଇ କେତେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଯେ କେହି ଦେଖିଲେ ମନେ କରିବ, ଏମାନେ ଗୋଟିଏ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ବାସ କରୁଥିବା ଦୁଇଜଣ ଅପରିଚିତ ଯାତ୍ରୀ । ପରସ୍ପରଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଦୁଇଟି ଦ୍ୱୀପ । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ଶେଷ ସେତୁଟିକୁ ସମୁଦ୍ରର ଲୁଣି ପାଣି କେଉଁଦିନୁ ଚାଟି ନେଇଯାଇଛି ।

ପ୍ରାୟ ବେଳ ହେଲା, ରମାପଦ ଇଚ୍ଛା କରି ନେଇ ନେକ୍‌ଟାଇଟାକୁ ପିନ୍ଧି ତରତର ହେଇ ହଲକୁ ବାହାରିଲେ । ସେଠି ଅନେକ କୋଳାହଳ । ଉମା ଦେବୀଙ୍କର ଆସିବାକୁ ତଥାପି ବିଳମ୍ବ ଅଛି । ହଲ୍‌ରେ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ହାସ୍ୟରୋଳ ଭିତରେ କେହି ଜଣେ କହିବାରୁ ଶୁଣାଗଲା, "ମୁଁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ବାଜି ଜିଣିଗଲି- କହିଥିଲି ନାଁ ମିଃ ଚୌଧୁରୀ ନିଶ୍ଚୟ ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତ ହେଇ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ଆଗରୁ ଆସିଯିବେ ।" ତା' ପରେ କରମର୍ଦ୍ଦନ ଓ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ଅଭିନନ୍ଦନ । "ହେଇ, ଡେଭିଲ୍ ୟୁ ଲୁକ୍ କିଲିଂ ।" ଜଣେ ମଧ୍ୟବୟସ୍କା ମହିଳା କହିଲେ, "ଏତେ ସିଡକ୍‌ଟିଭ୍ ଲୁକ୍ ଦିଅ ନାହିଁ ଚୌଧୁରୀ... ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତି ହେଇପାରେ" .... ଉଲ୍ଲାସର କଳରବକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ନୀରବ କରିଦେଇ ଆସିଲେ ଉମାଦେବୀ । ଅଦ୍ଭୁତ । ଆଖିପତା ଉପରର ଗୋଲାପୀ ପ୍ରଲେପ ମଧ୍ୟ ଲଗେଇବାକୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି । କିଏ ଜଣେ କହିଲା, "ମୁଁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପ୍ରସ୍ତାବ ପେଶ୍ କରୁଚି-କିଏ କହେ ଏଟା ଏମାନଙ୍କର ରୌପ୍ୟ ଜୟନ୍ତୀ-ଆଜି ଏମାନଙ୍କର ବିବାହ ।" କଥାଟାକୁ ଆହୁରି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ କିଏ ଜଣେ ଡଜନେ ହବ ପ୍ଲେଟ୍ ଭାଙ୍ଗି ଚୂର୍‌ମାର୍ କରିଦେଲା । ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଖାଦ୍ୟ ସମ୍ଭାରର ଅଭାବ ନାହିଁ । ଅନେକ କେକ୍, ମହମବତି, ରଙ୍ଗିନ୍ ବେଲୁନ୍ ଆଉ ମଦର ଗିଲାସର ଝନତ୍‌କାରରେ ପାର୍ଟି ଶେଷ ହେଲା ବେଳକୁ ରାତି ସାଢ଼େ ଦଶଟା । ଆନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କରି ଓ ଏହି ଦିବସର ପୁନରାବୃତ୍ତି କାମନା କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅତିଥି ବିଦାୟ ନେଲେ । ଶେଷ ଅତିଥି ବିଦାୟ ନେଇ ସାରିବା ପରେ ଏବେ ବି ବିରାଟ ହଲ୍‌ଟା ଭିତରେ ଖାଲି ଅର୍ଦ୍ଧଭୁକ୍ତ ପ୍ଲେଟ୍‌ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ, ମଦର ବୋତଲ, ଛିଣ୍ଡା ଜରି କାଗଜ ଆଉ ପାଦରେ ଦଳି ହେଇ ଯାଇଥିବା ଫୁଲର ତୋଡ଼ାସବୁ ଏବଂ ଏଇ ପରିବେଶରେ ପରସ୍ପରକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଚାହିଁ ଠିଆ ହେଇ ରହିଲେ ରମାପଦ ଓ ଉମାଦେବୀ । କେତେବେଳେ ରମାପଦ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ହାତ ଉମାଦେବୀଙ୍କ କାନ୍ଧ ଉପରେ ରଖି ସାମାନ୍ୟ ହସି କହିଲେ, "ଉମା ଡାର୍ଲିଂ, ଆଜିର ଏଇ ଉତ୍ସବ ପରେ ତମକୁ କ' ଣ ଲାଗୁଛି ମୁଁ ଜାଣେନା, କିନ୍ତୁ ମୋର ମନେ ହେଲା, ଯେମିତି ସର୍କସର ଏରିନାରୁ ଏଇ ଜୋକର୍‌ଟିକୁ ବାଦ ଦେଇ ସମସ୍ତେ ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି ।" ଉମାଦେବୀ ତଥାପି ନିରୁତ୍ତର । ଦୁହେଁ ନିଃଶବ୍ଦରେ ହଲ୍ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ନିଜ ନିଜର ଘର ଭିତରକୁ । ଠିକ୍ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରମାପଦ ତାଙ୍କର ପିନ୍ଧା ପୋଷାକ ଓଟାରି ଓଟାରି ଘର ଭିତରେ ଇତସ୍ତତଃ ଫିଙ୍ଗୁଥାନ୍ତି ସେତିକିବେଳେ ଉମାଦେବୀ ତାଙ୍କର ବକ୍ଷ ବନ୍ଧନୀ ମୁକୁଳା କରି ନାଇଟ୍ ଗାଉନ୍ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିଲେ । ଦୁହେଁ ବୋଧହୁଏ ଠିକ୍ ଏକା ସମୟରେ ହୁଇସ୍କି ବୋତଲ ସ୍ଲିପିଂ ଟାବ୍‌ଲେଟ୍‌ର ବୋତଲର ଠିପି ଖୋଲିଲେ । କୋଳାହଳର ଅବ୍ୟବହିତ ପରେ ପରେ ଯେପରି ଏକ ମୃତ୍ୟୁର ନୀରବତା ଘର ଉପରେ ଓହଳି ରହିଚି । ଉମାଦେବୀ ଝରକା ଦେଇ ବାହାରର ଅଷ୍ଟମୀ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଆଖି ତଳେ ଲୁହର ଶିଶିର ଦୁଇ ବିନ୍ଦୁ ଲାଗି ରହିଥିଲା ।

ହଠାତ୍ କବାଟ ଖଟ୍ ଖଟ୍ କରି ରମାପଦ ଡାକିଲେ, ଡାର୍ଲିଂ-ଉମା ଡାର୍ଲିଂ । ଉମାଦେବୀଙ୍କର ଆଖି ଏକ ଆନନ୍ଦର ସମ୍ଭାବନାରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହେଇ ଉଠିଲା । ସେ ଗାଉନ୍‌ର ହାତରେ ଆଖିଟାକୁ ପୋଛି ନେଇ ତରତରରେ ଦୁଆର ଖୋଲିଲେ ।

ରମାପଦ ଖଣ୍ଡେ ବହି ଉମାଦେବୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼େଇ ଦଉ ଦଉ କହିଲେ, ମୁଁ ତମକୁ ଆଜିକାର ଉପହାର ଦେବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି- କ୍ଷମା କରିବ । ରମାପଦ ଫେରିଲେ ଓ ଏକ ନିଷ୍ଠୁର ହତାଶାରେ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ହେଇ ଉମାଦେବୀ ଦୁଆର ବନ୍ଦ କଲେ ପୁ' ଣି ଥରେ ।

ଟେବୁଲ୍ ଉପରୁ ଚଷମାଟା ନେଇ ଟେବୁଲ୍ ଲାଇଟ୍ ଆଲୁଅ ତଳେ ଉମାଦେବୀ ବହିର ଶିରୋନାମା ଉପରେ ଆଖି ବୁଲେଇଲେ- ଲେଖା ଅଛି-

"ବିଧବାର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହର ସାମାଜିକ ଆଚରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ନିୟମାବଳୀ ।"